

سیهرغرب، گروه زیست‌بوم – آذین رضایی: **معاون نظارت و پایش حفاظت محیط‌زیست استان همدان** با بیان اینکه **بیشترین آلودگی حاصل از عدم جمع‌آوری پلاستیک در کشت زیرپلاستیکی در زمین‌های اجاره‌ای است، گفت: شهرستان رزن دارای نمود بیشترین آلودگی بوده و جهاد کشاورزی متولی اصلی در این خصوص است.**

چند سالی است کشت‌های زیرپلاستیکی با توجه به مزایایی همچون صرفه‌جویی در مصرف آب و عدم فرسایش خاک موردتوجه کشاورزان قرار گرفته و به‌ویژه در تولید محصولات جالیزی همچون خیار، خربزه و هندوانه شاهد کشت به این طریق هستیم. در استان همدان نیز در چند شهرستان کشت زیرپلاستیکی در چند شهرستان در وسعت بیشتری انجام می‌شود و ایسن موضوع با توجه به عدم جمع‌آوری پلاستیک‌ها پس از پایان کشت مشکلات زیست‌محیطی را در ایسن مناطق به‌دنبال داشته به نحوی‌که دی‌ماه سال جاری انتشار خبری مبنی بر به صدا درآمدن زنگ خطر کشت‌های زیرپلاستیکی در مزارع استان را در رسانه‌ها شاهد بودیم و مسئولان محیط‌زیست خواستار جمع‌آوری این کشت با توجه به آسیب‌زا بودن آن در بحث زیست‌محیطی شده بودند.

رئیس اداره حفاظت محیط‌زیست شهرستان رزن یکی از مشکلات موجود در اراضی کشاورزی رزن را ضایعات به‌جامانده از کشت‌های زیر پلاستیکی و آسیب‌های جبران‌ناپذیری بر بافت خاک دانسته و عنوان کرده بود، پنج پرونده برای کشاورزان متخلف در سال جاری تشکیل و در محاکم قضایی در جریان است که در قانون برای این تخلف‌ها جزای نقدی بدل از حبس پیش‌بینی شده است. رضا گوه‌ری این را نیز عنوان کرده بود که علاوه بر جریمه نقدی، طبق ماده ۲۱ قانون مدیریت پسماند، کشاورز متخلف مکلف به جمع‌آوری ضایعات ناشی از کشت زیرپلاستیکی بوده و باید این موضوع نیز به تأیید محیط‌زیست برسد؛ اما بیشتر ضایعات به‌جامانده در اراضی کشاورزی متعلق به زمین‌هایی است که افراد غیربومی نسبت به اجاره آن برای کشت محصول اقدام کرده و مالکان این زمین‌ها در خارج از شهر و استان ساکن هستند. وی با تأکید بر اینکه قانون مدیریت پسماند تکالیفی را برای جهادکشاورزی پیش‌بینی کرده است و می‌طلبد این نهاد اطلاعات تکمیلی موچر و مستاجر را ثبت کرده و در صورت نیاز در اختیار محیط‌زیست قرار دهند، اظهار کرده بود نیاز است تا در صورت بروز تخلف فرایند دادرسی به علت نداشتن اطلاعات هویتی، طولانی نشود و مالبات زمین هنگام اجاره دادن اراضی خود به‌ویژه برای کشت محصولات زیر

پلاستیکی، از مستاجر ضمانت لازم را برای عمل به تعهدات و جمع‌آوری پسماندها دریافت کنند. رئیس اداره حفاظت محیط‌زیست شهرستان رزن با بیان اینکه ضایعات به‌جامانده از کشت‌های زیرپلاستیکی منظره و سیمای زشت از اراضی کشاورزی را به نمایش گذاشته علاوه بر این با توجه به فسادناپذیری پلاستیک و بیش از صدها سال زمان برای تجزیه آن، ساختمان و بافت خاک نیز آسیب می‌بیند، یادآور شده بود که تأثیر منفی بر روی حاصلخیزی خاک از دیگر آثار منفی ضایعات ناپولنی به‌جامانده در اراضی کشاورزی بوده و این موضوع سبب تلف شدن احشام پس از تغلیف می‌شود چراکه پس از کالبدشکافی بدن دام تلف‌شده در روده و معده آن‌ها پلاستیک دیده شده است.

با توجه به مباحث عنوان‌شده بر آن شدیم این موضوع را از محیط‌زیست استان و جهاد کشاورزی استان جویا شویم که معاون نظارت و پایش حفاظت محیط‌زیست استان همدان و مدیر امور زراعت جهاد کشاورزی همدان در این خصوص اظهارنظر کردند. معاون نظارت و پایش حفاظت محیط‌زیست استان همدان در گفت‌وگو با خبرنگار ما با بیان اینکه کشت زیرپلاستیکی از منظر کشاورزی کشتی است که شرایط گلخانه‌ای ایجاد می‌کند و عمدتاً برای محصولات صیفی کاربرد دارد، اظهار کرد: این کشت مدرن با صرفه‌جویی در مصرف آب خوب است و شرایط گلخانه را ایجاد می‌کند.

عادل عربی گفت: کم و بیش در سراسر استان به‌ویژه نهاوند و توپسرکان کشت زیرپلاستیکی داریم و در شهرستان‌های شمال استان ازجمله رزن و کیودرآهنگ نیز با توجه به بحث کمبود آب این نوع کشت انجام می‌شود.

وی مشکل این نوع کشت از بُعد محیط‌زیستی را در شهرستان‌های رزن و کیودرآهنگ دانست و بیان کرد: علیرغم کشت وسیع‌تر زیرپلاستیکی در نهاوند مشکل باقی ماندن پلاستیک‌ها در مزارع را نداریم. معاون نظارت و پایش حفاظت محیط‌زیست استان همدان با تأکید بر اینکه نمود بیشتر این مشکل در شهرستان رزن است، افزود: علت این امر نیز این بوده که اراضی در این دو شهرستان به‌ویژه رزن اجاره‌ای است اما در توپسرکان و نهاوند بیشتر کشت در اراضی خود کشاورز انجام می‌شود. عربی تصریح کرد: متأسفانه در اراضی اجاره‌ای کشاورز احساس مالکیت نسبت به زمین زارعی نداشته و پاک‌سازی پس از پایان کشت و برداشت انجام نمی‌شود و پس از پایان برداشت این پلاستیک‌ها باقی‌مانده و چهره بدی در مزارع ایجاد می‌کرد. وی با بیان اینکه با باقی ماندن پلاستیک‌ها در مزارع و با تابش آفتاب و باد مشکلات محیط‌زیستی ایجاد می‌شود، ادامه داد: در شهرستان رزن به‌صورت

رزن پشتاز در آلودگی زیست‌محیطی کشاورزی

پایلت تمرکز بر جمع‌آوری پلاستیک‌ها دادیم و طی جلسات مختلفی کار با همکاری جهاد کشاورزی آغاز شد. معاون نظارت و پایش حفاظت محیط‌زیست استان همدان با تأکید بر اینکه در ابتدا دوستان جهاد عنوان می‌کردند که این موضوع به ما ربطی ندارد، خاطرنشان کرد: بعد از مطالعه قانون، شیوه‌نامه‌ها و آیین‌نامه‌ها، ارگان متولی جهاد کشاورزی بوده و باید ورود و برخورد کنند. عربی با بیان اینکه البته محیط‌زیست نیز می‌تواند در این خصوص برخورد داشته باشد، یادآور شد: محیط‌زیست ناظر بر حسن اجرای قانون است اما اجرای قانون توسط جهاد کشاورزی باید انجام شود؛ جهاد کشاورزی اقدامات خوبی ازجمله آموزش جمع‌آوری در قالب کلاس‌های ترویجی داشته است. وی با تأکید بر اینکه البته اقدامات جهاد کشاورزی در خصوص آموزش نیز بسیار تأثیرگذار بود، اظهار کرد: کشاورزی حتی در قراردادهای این مهم را پیش‌بینی نکرده بود که مستاجر موظف به تحویل زمین به‌صورت پاک باشد.

معاون نظارت و پایش حفاظت محیط‌زیست استان همدان با بیان اینکه حدود ۵۵۰ هکتار زمین در رزن به این شکل کشت می‌شد و مشکل داشت، گفت: جهاد کشاورزی خطاریه ارائه و نام مالکان را به محیط‌زیست داد و در کارگروه مدیریت پسماند شهرستان نیز چندین بار مطرح و فرماندار و مقام‌های قضایی نیز حمایت کردند.

عربی بیان کرد: از سال ۹۷ تا ۹۹ پرونده‌های قضایی متعددی تشکیل و به مرجع قضایی ارجاع شده است و حدود ۶۰ درصد اراضی دارای مشکل شهرستان رزن پاک‌سازی شده است اما هنوز جای کار دارد.

وی با بیان اینکه حدود ۴۵۰ هکتار کشت زیرپلاستیکی طی سال جاری در شهرستان رزن داشته‌ایم، افزود: کار نسبت به گذشته خوب پیش رفته اما هنوز مشکل داریم و شاید با کار ترویجی مشکل کمتر شود. معاون نظارت و پایش حفاظت محیط‌زیست استان همدان با تأکید بر اینکه قوانین مشخصی در این خصوص وجود دارد و متولی پسماندهای کشاورزی جهاد کشاورزی است، تصریح کرد: آیین‌نامه‌ها و شیوه‌نامه‌های مشخصی در این خصوص وجود دارد و محیط‌زیست نیز باید نظارت داشته باشد.

عربی ادامه داد: باقی ماندن پلاستیک‌ها منطقه را آلوده کرده و منظره را خراب می‌کند و علاوه بر آن گاز‌های حاصل از تجزیه آن‌ها در زیر نور خورشید باعث آلوده شدن منابع آب زیرزمینی می‌شود. وی با تأکید بر اینکه رها کردن پلاستیک به روش‌های مختلف در طبیعت اثرات خاص خود را

دارد به‌ویژه در مناطقی که تولید داریم، خاطرنشان کرد: در این مناطق در صورت عدم جمع‌آوری خطرات بیشتر است و راهکار آن بسیار ساده بوده و پس از پایان کشت با دو کارگرم می‌توان این پلاستیک‌ها را جمع‌آوری کرد.

مدیر امور زراعت جهاد کشاورزی همدان در گفت‌وگو با خبرنگار ما با بیان اینکه کشت زیر پلاستیکی بیشتر مربوط به کشت‌های جالیزی است، اظهار کرد: حدود پنج تا ۶ هزار هکتار سالانه سطح زیر کشت محصولات جالیزی در استان همدان است. علی بایگانه گفت: اما اینکه چه میزان از سطح زیر کشت محصولات جالیزی استان، زیرپلاستیکی است آمار دقیقی نداریم.

وی با بیان اینکه به‌عنوان مثال در شهرستان نهاوند، کشت زیرپلاستیک محصول جالیزی خیار را داریم، تصریح کرد: کشت زیرپلاستیکی محاسن و مایبای دارد. مدیر امور زراعت جهاد کشاورزی همدان بحث تخیر آب، کنترل علف‌های هرز و جلوگیری از فرسایش خاک را از محاسن کشت زیرپلاستیکی برشمرد و افزود، اما ماندن بقایای پلاستیک‌ها پس از برداشت یک از معضلات زیست‌محیطی در این رابطه است.

بایگانه بیان کرد: رها کردن پلاستیک در مزارع موجب پیش آمدن مشکل در استان خواهد شد و ساماندهی این موضوع نیازمند قانون است و در محیط‌زیست باید تدابیری اندیشیده شود در حال حاضر قانونی در این خصوص ندیده‌ام. وی با بیان اینکه البته مطرح شده است که باید کشاورزان استفاده‌کننده از کشت زیرپلاستیکی

باید پس از برداشت محصولات پلاستیک‌ها را جمع‌آوری کنند، ادامه داد: ازنظر فنی کشت زیر پلاستیکی محاسنی دارد و بسیاری از این مزارع نیز با سیستم‌های قطره‌ای کار کرده و بهره‌وری آب نیز دارند.

مدیر امور زراعت جهاد کشاورزی همدان با تأکید بر اینکه معضل عدم جمع‌آوری پلاستیک‌ها بعد از برداشت محصولات به‌ویژه در بحث کشاورزان اجاره‌کار مشاهده می‌شود خاطرنشان کرد: کشاورزی که مالک است به‌طورقطع بعد از برداشت محصول پلاستیک‌ها را جمع‌آوری می‌کند چراکه در صورت عدم جمع‌آوری در کشت بعدی دچار مشکل می‌شود. بایگانه یادآور شد: متأسفانه کشاورزان اجاره‌کار بعد از برداشت محصولات، زمین را رها کرده و برایشان از برداشت محصولات، زمین را رها کرده و برایشان مهم نیست بقایای پلاستیک‌ها روی زمین‌مانده و برای مزرعه و کشاورز بعدی مشکل ایجاد کند. وی با تأکید بر اینکه ازنظر فنی و زراعی کشت زیرپلاستیکی مشکلی نیست و مزایایی نیز دارد، اظهار کرد: اما برای محصولات بعدی و مباحث زیست‌محیطی در صورت عدم جمع‌آوری مشکل‌ساز خواهد بود، البته دوستان ما در جهاد کشاورزی هر جا مشاهده کنند تذکرات و توصیه‌های لازم را می‌دهند اما هیچ‌گونه اهرم نظارتی در این خصوص نداریم. مدیر امور زراعت جهاد کشاورزی همدان با بیان اینکه باید اهرم‌های نظارتی و اجرایی برای کنترل این موضوع داشته باشیم، گفت: بیشتر سمت شهرستان‌های نهاوند، رزن و کیودرآهنگ، کشت‌های زیر پلاستیکی دارند. بایگانه بیان کرد: قطعاً در دوره‌های آموزشی برگزارشده موارد لازم در خصوص جمع‌آوری پلاستیک‌ها تذکر داده شده است اما به این منظور

این سایت ارجاع داده می‌شد تا آن‌ها درباره انتشار آن تصمیم بگیرند. تنوع این آگهی‌ها بسیار بالا است و گاهی با اصطلاحات جدیدی یک حیوان را آگهی می‌کنند و گاه به شکلی حیوان را مورد سوءاستفاده و آزار قرار می‌دهند که قبلاً سابقه نداشته است. اگر این ناظرها هم نمی‌دانستند که باید چه تصمیمی درباره آگهی مشکوک بگیرند، آن را به مرحله بعد می‌سپارند.

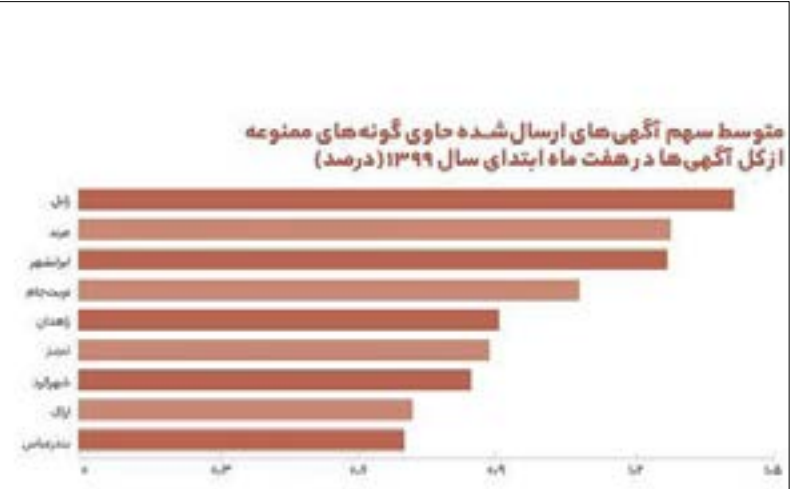
۳. ناظران متخصص آگهی دیوار، افراد آموزش‌دیده در حوزه حیوانات و محیط‌زیست هستند. دیوار در همکاری که با متخصصین حوزه محیط‌زیست داشته جزوه‌های جامعی را تهیه کرده و به ناظران متخصص ارائه کرده است و آن‌ها حالا می‌توانند سره را از ناسره تشخیص دهند. این ناظران زبده آگهی‌های مشکوک را موردبررسی قرار می‌دهند.

نتیجه این سه مرحله این شده که دیوار توانسته با این تمهیدات آگهی‌های گونه‌های ممنوعه را حذف کند. در مرد کاشش دهد. همچنین تعداد گزارش‌های کاربران مبنی بر آگهی‌های مشکوک دسته خریدوفروش حیوانات در ماه شهریور ۴۰ درصد کاهش یافته است.

آیا مشکل حل شده است؟

متأسفانه خیر! دیوار این چراغ را روشن کرده و انتظار می‌رود به‌مرور با تکمیل فهرست محتوای بد و به‌روزرسانی دانش گروه نظارت، در این حوزه به‌طور مستمر پیشرفت کند، اما خریدوفروش گونه‌های ممنوعه هنوز بابرجا است. بسیاری از متخلفین در پلتفرم‌های دیگر که نظارت در آن‌ها ضعیف‌تر است یا در شبکه‌های اجتماعی مثل اینستاگرام و تلگرام مشغول سوداگری هستند و آثار مخرب این نوع اقدامات بر محیط‌زیست در آینده بیشتر نمود خواهد یافت.

به گزارش فارس واقعیت این است که تا در بازاری تقاضا نباشد، عرضه‌ای هم نخواهد بود. سازمان محیط‌زیست، محیط‌بان‌های فداکار و سایت دیوار تمام تلاش خود را به کار بسته‌اند تا متخلفین را محدود کنند، اما ما شهروندان نیز نسبت به محیط‌زیست و حیات‌وحش مسئولیت‌هایی داریم. شاید زمان آن رسیده که اگر به هر شکلی و با هر انگیزه‌ای مشتکی این بازار سیاه هستیم، در تصمیم‌گیری کمی بیشتر تأمل کنیم!

سیمای زشت خرید و فروش حیوانات در یک نگاه

چه حیوان‌هایی بیشتر خریدوفروش می‌شوند؟ شما اگر به جمعه‌بازار حیوانات تهران مراجعه کنید، می‌بینید که آنجا کسی حیوان اهلی نمی‌فروشد یا حداقل تعدادشان بسیار کم‌تر است. این اتفاق در آگهی‌های دیوار هم خودش را نشان داده است. گروه دیوار دو ماه آگهی‌های حیوانات را بررسی کردند و متوجه شدند ۴۷ درصد آگهی‌های این دسته، شامل حیوانات وحشی (چه خریدوفروش و چه نزاع بین آن‌ها) است. بعدازآن، یاکریم با سهم ۱۰ درصدی از گونه‌های ممنوعه بیشترین تعداد ثبت آگهی را به خود اختصاص داده است. خسک و قمری هم در دسته‌های بعدی قرار داشتند.

برای کاهش آگهی‌های این دسته، تعداد درخواست ثبت آگهی مرتبط با گونه‌های ممنوعه حیات‌وحش ۱۶ درصد کاهش یافته است.

همچنین تعداد افسردی که در دیوار فقط به ثبت آگهی گونه‌های ممنوعه حیوانات می‌پرداختند از چهار هزار و ۲۰۰ نفر در تیرماه به سه هزار و ۵۷۰ نفر در ماه شهریور رسیده است؛ یعنی روش دیوار باعث تغییر مسیر این کاربران شده است و به نظر می‌رسد به‌مرور از خردا بیشتر شده و تا دو ماه بعد، کم‌کم تعداد آگهی‌های آن کاهش یافته است. در تربت‌جام، ماه فروردین، ماه پر آگهی برای علاقه‌مندان به دسته آگهی‌های حیوانات ممنوع بوده و روبرو شده است.

از طرف دیگر در همه شهرهایی که این کسب‌وکار رواج زیادی در آن‌ها دارد، تعداد این آگهی‌ها در ماه پیش‌ازاین که خریدوفروش در حالی است که در شهرکرد، به‌مرور با گرم‌تر شدن هوا آگهی‌های ممنوعه هم کم‌تر شده است. یک محیط‌بان می‌گوید دلیل این اتفاق به فصل جوجه‌آوری حیوانات برمی‌گردد. بهار معمولاً زاد و ولد حیوانات بیشتر می‌شود و اغلب متخلفین و صیدان غیرقانونی مغل و بردها حیوان‌ها را از طبیعت سرقت می‌کنند و به فروش می‌رسانند. متخلفین به‌مرور از دیوار نا امید می‌شوند.

قبیل از این‌که دیوار برای آزار حیوانات کاری انجام دهد، بیش از چهار هزار نفر در این سایت، فقط مشغول ثبت آگهی‌های ممنوعه حیوانات بودند و هیچ فعالیت دیگری در این سایت نداشته‌اند. این یعنی اصلاً خریدوفروش حیوان کسب‌وکار اصلی آن‌ها بوده است. بعد از تلاش‌های دیوار

سیهرغرب، گروه زیست‌بوم: قبل از اینکه دیوار برای آزار حیوانات کاری انجام دهد، بیش از چهار هزار نفر در این سایت، فقط مشغول ثبت آگهی‌های ممنوعه حیوانات بودند و هیچ فعالیت دیگری در این سایت نداشته‌اند. این یعنی احتمالاً خریدوفروش حیوان کسب‌وکار اصلی آن‌ها بوده است.

گزارش «گونه‌های ممنوعه حیات‌وحش» سایت دیوار چه اطلاعاتی به ما می‌دهد؟ همیشه وقتی حرف از کمپین‌های مقابله با حیوان‌آزاری به میان می‌آید، یادمان به کارزارهای محافظت از جان پوزیلنگ ایرانی، حمایت از فوک خرز، مخالفت با آزار دلفین‌ها نماییشی و انواع موج‌های اجتماعی در حمایت از گونه‌ها در حال انقراض یا حیوانات بانسک می‌افتد! اما هیچ‌کس تاحال‌های برای جان سارها، کیوت‌رها، مارها، طوطی‌ها... کمپینی به راه نینداخته است؛ این حیوانات نه آن‌قدر کمبای هستند که به خاطر خطر انقراض جلب‌توجه کنند و نه در صنعت نمایی و سیرک کاربرد دارند که روی احساسات مردم اثر بگذارند. با این حال همچنان بعضی از کارهایی که انسان با آن‌ها انجام می‌دهد حیوان‌آزاری محسوب می‌شود.

پیش‌ازاین که خریدوفروش دسته بزرگی از حیوانات در سایت دیوار ممنوع شود، شکارچیان برای فروششان روی آگهی‌های قرمز و سفید این پلتفرم خیلی حساب می‌کردند؛ حالا اما با اتفاق‌های جدیدی که در این سایت افتاده، تعداد این آگهی‌ها به‌شدت کاهش یافته است.

دیوار در ماه‌های گذشته اطلاعات کمی و کیفی مهمی درباره حیوان‌آزاری افراد، شهرهای محل سکونتشان و حیوانات موردعلاقه آن‌ها و همچنین اقدامات این سایت برای مقابله با متخلفین تهیه کرده است؛ اما ما مهم‌ترین و جالب‌ترین نکات این گزارش را استخراج کرده‌ایم که در ادامه می‌توانید مطالعه کنید:

چه افرادی؟ چه دراهایی؟

به اطلاعاتی که دیوار به دست آورده، می‌توانیم با تقریب خوبی ادعا کنیم شهرهایی که محرومیت بیشتری دارند علاقه بیشتری هم به فروش و آزار حیوانات دارند. گروه دیوار هشت ماه فعالیت کاربران خودش در آگهی‌های حیوانات را موردبررسی قرار داده و به این نتیجه رسیده که سهم آگهی‌های این